

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 23 września 2020 r.

Poz. 3648

WYROK NR II SA/RZ 507/19 WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO W RZESZOWIE

z dnia 10 lipca 2019 r.

SENTENCJA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w składzie następującym: Przewodniczący SWSA Elżbieta Mazur - Selwa /spr./ Sędziowie NSA Małgorzata Wolska WSA Maciej Kobak Protokolant specjalista Anna Mazurek - Ferenc po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lipca 2019 r. sprawy ze skargi Agnieszki Łopaty na uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 1 grudnia 2008 r. nr XXVIII/503/08 w przedmiocie podziału województwa na obwody łowieckie I. stwierdza nieważność zaskarżonej uchwały w części dotyczącej obwodów łowieckich: - nr 202 w zakresie działek położonych w miejscowości Czystogar gmina Komańcza o nr 9/29, 48, 51, 65 i 68/87 objętych księgą wieczystą nr KS1S/00060446/6, - nr 185 w zakresie działek ewidencyjnych położonych w miejscowości Paszowa gmina Olszanica o nr 45/2 objętej księgą wieczystą nr KS1E/00033784/6 oraz działek nr 52, 54, 45/9, 47/2, 49/2 objętych księgą wieczystą nr KS1E/00011113/2; II. zasądza od Sejmiku Województwa Podkarpackiego na rzecz skarżącej Agnieszki Łopaty kwotę 300 zł /słownie: trzysta złotych/ tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Uzasadnienie

Przedmiotem skargi Agnieszki Łopaty (dalej: "skarżąca") jest uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXVIII/503/08 z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie podziału Województwa Podkarpackiego na obwody łowieckie. Działając na podstawie art. 50, art. 53 § 2a w zw. z art. 3 § 2 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. 2018 r. poz. 1302 ze zm.; dalej: "P.p.s.a") skarżąca zaskarżyła uchwałę w części dotyczącej obwodu łowieckiego nr 202 oraz obwodu łowieckiego 185 i wniosła o stwierdzenie nieważności uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXVIII/503/08 w sprawie podziału Województwa Podkarpackiego na obwody łowieckie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 1 grudnia 2008 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie podziału Województwa na obwody łowieckie (uchwała nr XXVIII/503/08 z późniejszymi zmianami). Za pomocą tego aktu prawa miejscowego utworzono między innymi: 1. obwód nr 202 administrowany przez Koło Łowieckie "Żubr" Sanok. Na terenie tego obwodu, w miejscowości Czystogarb (gmina Komańcza) znajdują się działki leśne/rolne o numerach 48, 51, 65 oraz 68/87 (numer księgi wieczystej KS1S/00060446/6), których jest właścicielem, na dowód czego przedłożyła (odpis z księgi wieczystej). 2. obwód nr 185 administrowany przez Koło Łowieckie "Ryś" Ustrzyki Dolne. Na terenie tego obwodu, w miejscowości Paszowa (gmina Olszanica) znajdują się działki leśne/rolne o numerach 45/2 (numer księgi wieczystej KS1E/00033784/6) oraz 52, 54, 45/9, 47/2, 49/2 (numer księgi wieczystej KS1E/00011113/2), których jest właścicielem jest wnoszący niniejsze wezwanie. W uzasadnieniu podniosła, że podstawą prawną podjęcia uchwały Sejmiku nr XXVIII/503/08 był art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, który w dniu 22 stycznia 2015 r. utracił moc obowiązującą w związku z wejściem w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. W odpowiedzi na skargę organ wniosł o jej oddalenie. W uzasadnieniu organ wyjaśnił, że z dniem 1 kwietnia 2018 r. weszła w życie Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z w/w nowelizacją ustawy Sejmik Województwa Podkarpackiego jest zobowiązany nie później niż do

31 marca 2020 r. dokonać nowego podziału województwa na obwody łowieckie. W celu dokonania podziału województwa podkarpackiego na obwody łowieckie Marszałek Województwa Podkarpackiego w dniu 19 czerwca 2018 r. Zarządzeniem Nr 53/2018 zgodnie z Art. 27 ust. 4 i 5 powołał opiniodawczo- doradczy Zespół w zakresie przygotowania projektu uchwały w sprawie podziału województwa na obwody łowieckie. Powołany zespół przystąpił do weryfikacji terenów wyłączonych, w tym terenów leżących w granicach administracyjnych miast. Zgodnie z Art. 27 ust. 8 pkt. 1 lit. a i b Marszałek województwa po przygotowaniu uchwały będzie występowało o opinię do: właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Polskiego Związku Łowieckiego, właściwej izby rolniczej, oraz o uzgodnienie do: właściwego wojewody, organów wojskowych (w przypadku gdy podział na obwody łowieckie obejmuje grunty pozostające w zarządzie tych organów albo powierzone tym organom do wykorzystania). O projekcie uchwały w sprawie podziału województwa na obwody łowieckie, marszałek województwa będzie informował na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w poszczególnych gminach objętych projektem uchwały, za pośrednictwem właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), o sporządzeniu projektu uchwały oraz wyłożeniu jej do publicznego wglądu i umieszczeniu na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i umieszczenia projektu uchwały na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, wyznaczając w ogłoszeniu termin na składanie uwag do projektu uchwały, nie krótszy niż 21 dni od dnia wyłożenia i umieszczenia projektu uchwały na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, oraz informując o formie i miejscu składania uwag. Uwagi do projektu uchwały będzie mógł wnieść każdy właściciel bądź użytkownik wieczysty nieruchomości objętej projektem uchwały. Wszelkie zastrzeżenia do w/w projektu uchwały w sprawie podziału województwa podkarpackiego na obwody łowieckie zostaną rozpatrzone przez powołany zespół. Zgodnie natomiast z art. 27b ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie będący osobą fizyczną właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego może złożyć oświadczenie o zakazie wykonywania polowania na tej nieruchomości w formie pisemnej przed starostą. Organ powołał się na stanowisko Ministerstwa Środowiska w sprawie skutków wyroku TK z dnia 10 lipca 2014 r. (sygn. P19/13) w zakresie istnienia obwodów łowieckich po utracie mocy obowiązującej przepisów uznanych za niekonstytucyjne (po 21 stycznia 2016 r.) zgodnie, z którym uchwały sejmików województw o podziale na województwa na obwody łowieckie, niezależnie czy uznać za akty stanowienia prawa miejscowego, czy też za akty stosowania prawa, miały charakter jednorazowy i "skonsumowały się" z chwilą wejścia w życie, skutkując powstaniem obwodów łowieckich o indywidualnie oznaczonych granicach. Uchwała w ocenie organu nie jest aktem kreującym jakiejkolwiek obowiązki czy prawa właściciela nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego. Obwody łowieckie są bytem niezależnym od kreujących je uchwał. Należy więc przyjąć, że utrata mocy przez art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego wywołuje skutki jedynie na przyszłość w postaci braku możliwości tworzenia nowych obwodów łowieckich oraz zmiany granic dotychczasowych obwodów. Na tych podstawach stwierdził, że obwody łowieckie funkcjonują normalnie po 21 stycznia 2016 r. Ich dzierżawcy i zarządcy mogą na nich prowadzić dotychczasową gospodarkę łowiecką, a myśliwi wykonywać polowanie. Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie podziały województw na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do poszczególnych kategorii dokonane przed 1 kwietnia 2018 r. zachowują ważność do dnia wejścia w życie pierwszych uchwał uchwalonych według nowych przepisów, nie dłużej jednak niż do 31 marca 2020 r. Jeszcze raz należy podkreślić, że zgodnie z Art. 27b w/w ustawy będący osobą fizyczną właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego może złożyć oświadczenie o zakazie wykonywania polowania na tej nieruchomości w formie pisemnej przed starostą. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie zważył, co następuje: Skarga zasługiwała na uwzględnienie. W myśl art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2107 z późn. zm.) sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości m.in. przez kontrolę działalności administracji publicznej, przy czym zgodnie z § 2 tegoż artykułu kontrola, o której mowa, jest sprawowana pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej. Obejmuje ona m.in. orzekanie w sprawach skarg na akty prawa miejscowego organów jednostek samorządu terytorialnego (art. 3 § 2 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1302 ze zm. – dalej P.p.s.a.). Na wstępie należy podkreślić, że problematyka sprawy objętej skargą była już przedmiotem rozstrzygnięć sądów administracyjnych, w tym także tut. Sądu m.in. w wyrokach z dnia 12 września 2017 r., sygn. akt II SA/Rz 550/17, z dnia 14 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 1283/17 i II SA/Rz 1284/17, z dnia 6 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 161/18, z dnia 19 czerwca 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 403/18, z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 731/18, z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 1411/18. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela wyrażone tam stanowisko i oceny prawne. Powyższa linia orzecznicza jest jednolita i prezentowana w wyrokach a także innych sądów

(zob. m.in. wyroki: Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt II OSK 2311/14, WSA w Olsztynie z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Ol 69/18 oraz WSA w Kielcach z dnia 14 lutego 2018 r.). Podstawę prawną wniesionej w niniejszej sprawie skargi stanowił art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 512, zwanej dalej u.s.w.) Zgodnie z tym przepisem każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego. Warunkiem skutecznego wniesienia skargi w oparciu o powołany przepis było: wydanie przez organ województwa uchwały w sprawie z zakresu administracji publicznej, którą naruszono interes prawny lub uprawnienie skarżącego. Zgodnie z art. 53 § 2a P.p.s.a. skarga taka może być wniesiona w każdym czasie. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że skarżona uchwała jest aktem prawa miejscowego wydanym w zakresie administracji publicznej. Zgodnie z art. 89 ust. 1 u.s.w. sejmik województwa na podstawie tej ustawy i upoważnień udzielonych w ustawach i w ich granicach może stanowić akty prawa miejscowego (obowiązujące na obszarze województwa lub jego części). Podstawę prawną zaskarżonej uchwały stanowił przepis art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego. Stosownie do tego przepisu w brzmieniu obowiązującym w chwili podjęcia uchwały, podziału na obwody łowieckie oraz zmiany granic tych obwodów dokonuje w obrębie województwa właściwy sejmik województwa w drodze uchwały. Omawiana uchwała jest więc podejmowana na podstawie upoważnienia ustawowego, a ponadto normuje materię o charakterze ogólnym, obejmując swym zakresem szeroki krąg podmiotów - zarówno dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, jak i inne podmioty funkcjonujące w granicach obwodu (np. wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz właścicieli, posiadaczy lub zarządców gruntu - art. 11 ust. 3 i art. 12 Prawa łowieckiego). Zawiera ona normy powszechnie obowiązujące na terenie województwa, nie konsumujące się w jednostkowym stosowaniu. Ma zatem charakter normatywny. Istotny dla zaliczenia rozpatrywanej uchwały do kategorii aktów normatywnych powszechnie obowiązujących na terenie województwa, czyli do aktów prawa miejscowego, jest przedmiot jej regulacji, który wkracza w sferę uprawnień różnych rodzajowo podmiotów. Mimo wyraźnego oznaczenia granic poszczególnych obwodów, uchwała ta nie jest więc indywidualnym aktem rozstrzygającym konkretną sprawę administracyjną. Skoro jest ona aktem skierowanym na zewnątrz, przeto nie sposób uznać jej za akt kierownictwa wewnętrznego. W świetle orzecznictwa NSA, "jeżeli akt prawotwórczy zawiera co najmniej jedną normę postępowania o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, to jest to akt prawa miejscowego" (wyrok NSA z dnia 5 kwietnia 2002 r., I SA 2160/01, Lex, nr 81765). Tak więc zaskarżona uchwała to akt normatywny powszechnie obowiązujący na terenie województwa, czyli akt prawa miejscowego. Skarżona uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 2 lutego 2009 r., Nr 6, poz. 125. Aby rozstrzygnąć sprawę należało zbadać czy skarżoną uchwałą został naruszony interes prawny skarżące. Zdaniem Sądu przesłanka ta została spełniona, jako że nieruchomości wymienione w skardze stanowiące - jak wynika z załączonych do skargi odpisów z ksiąg wieczystych - własność skarżących zostały włączone do obwodów łowieckich nr 202 i 185. To spowodowało realne i oczywiste ograniczenia własnościowe opisane w skardze, a które nie były w sprawie kwestionowane. Ograniczenia i uciążliwości dla właścicieli nieruchomości objętych obwodami łowieckimi wynikają także z przepisów Prawa łowieckiego, m.in. dotyczących zasad prowadzenia polowań czy gospodarki łowieckiej. Podstawę prawną podjęcia zaskarżonej uchwały stanowił przepis art. 27 ust. 1 ustawy Prawo łowieckie. Przepis ten wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. sygn. akt P 19/13 (Dz.U.2014.951) został uznany za niezgodny art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Zgodnie z wyrokiem TK wymieniony wyżej przepis utracił moc z dniem 22 stycznia 2016 r. W związku z tym, że kontrolowana uchwała Sejmiku Województwa w sprawie podziału województwa na obwody łowieckie została podjęta przed dniem 22 stycznia 2016 r. na podstawie art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego i stanowi akt prawa miejscowego, istotna jest kwestia skutków utraty mocy tego przepisu w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Na wstępie rozważań dotyczących tego zagadnienia należy podkreślić, że zgodnie z art. 94 Konstytucji "Organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa". Powyższy przepis wprowadza innego typu warunki dopuszczalności wydawania aktów podstawowych niż art. 92 Konstytucji, dotyczący rozporządzeń wykonawczych do ustaw. Przede wszystkim akt prawa miejscowego nie został - w odróżnieniu od rozporządzenia - określony jako akt wykonawczy względem ustawy. Wynika to między innymi z faktu, że część aktów prawa miejscowego jest wydawana przez organy jednostek samorządu terytorialnego. Zasadniczą rolą samorządu terytorialnego w RP nie jest zaś wykonywanie ustaw. Samorząd "uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej", wykonując przysługujące mu zadania "w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność" (art. 16 ust. 2 Konstytucji). Porównanie brzmienia art. 94 do art. 92 Konstytucji prowadzi ponadto do wniosku, że upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego nie zostało określone

jako "szczegółowe", ani też nie musi zawierać wytycznych dotyczących treści aktu. Wynika stąd, że - co do zasady - wystarczy, iż upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego wskazuje organ, który otrzymuje kompetencję do wydania aktu, oraz zakres spraw, jakie powinny być w takim akcie uregulowane. Wprowadzenie do przepisu upoważniającego wytycznych, a więc wskazówek merytorycznych, ograniczających swobodę organu prawodawczego, nie jest jednak wykluczone w świetle art. 94 Konstytucji. W pewnym stopniu leży to w sferze uznania ustawodawcy. Ponadto również w przypadku aktów prawa miejscowego aktualne jest stanowisko TK o tym, że im silniej dany akt pod ustawowy wkracza w sferę praw lub obowiązków jednostek, tym większej szczegółowości należy wymagać od przepisu upoważniającego. W Konstytucji RP istnieje również bezpośrednia podstawa prawna do wydawania pewnych typów aktów prawa miejscowego. Chodzi o art. 169 ust. 4 Konstytucji, który mówi: "Ustrój wewnętrzny jednostek samorządu terytorialnego określają, w granicach ustaw, ich organy stanowiące". Przepis ten stanowi *lex specialis* względem art. 94 Konstytucji w tym sensie, że nie wymaga, aby akt prawa miejscowego był wydany "na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie", lecz wyłącznie "w granicach ustaw". Odczytując art. 169 ust. 4 w związku z art. 8 ust. 2 Konstytucji, wyrażającym zasadę bezpośredniego stosowania Konstytucji, należy dojść do wniosku, że art. 169 ust. 4 powinien być traktowany jako konstytucyjne upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego. Dopuszczalne zaś jest wydanie aktu regulującego "ustrój wewnętrzny jednostki samorządu terytorialnego" bezpośrednio na podstawie ww. przepisu Konstytucji. Nie ma w tym zakresie wymogu istnienia upoważnienia ustawowego. Ustawodawca nie może również pozbawić jednostek samorządu prawa do wydawania ww. aktów. Kontrolowana uchwała nie ma takiego charakteru. W jej podstawie prawnej obok art. 27 ust. 1 prawa łowieckiego wskazano art. 18 pkt 20 u.s.w. Przepis ten stanowi, że do wyłącznej właściwości sejmiku województwa należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami i statutem województwa do kompetencji sejmiku województwa. Takim przepisem ustawy był art. 27 ust. 1 prawa łowieckiego. Należy więc podkreślić, że przepis art. 18 pkt 20 u.s.w. nie mógł i nie może stanowić samodzielnej podstawy prawnej do podjęcia kontrolowanej uchwały. Jak wcześniej wskazano w dacie orzekania przez Sąd art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego został wyeliminowany z obrotu prawnego. Upłynął bowiem 18 miesięczny termin odroczenia utraty jego mocy obowiązującej. Aktualnie od 30 marca 2018 r. obowiązują już nowe regulacje związane z wejściem w życie ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 651). Jednakże w ustawie tej nie ma przepisów, które mogłyby niejako "sanować" skutki niekonstytucyjności normy zawartej w art. 27 ust. 1. Nowe brzmienie zapisów art. 27 i następnych Prawa łowieckiego może mieć bowiem znaczenie dopiero przy procedowaniu nowych aktów dotyczących obwodów łowieckich. Także zapisy art. 7 ust. 2 w/w ustawy z dnia 22 marca 2018 r. nie mogą powodować pominięcia przez Sąd skutków stwierdzenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego z zapisami ustawy zasadniczej. Użyte tam sformułowanie "zachowują ważność" można odnosić jedynie do tych uchwał lub ich części, które nie zostały objęte kontrolą sądową. Pomimo formalnego obowiązywania art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego w dacie podjęcia skarżonej uchwały w/w wyrok TK eliminujący zawartą w nim normę z obrotu prawnego spowodował odejście przez Sąd od zasady *tempus regit actum* w tej sprawie. Art. 27 ust. 1 i 26 Prawa łowieckiego w dacie podejmowania tej uchwały upoważniały sejmik województwa do podjęcia uchwały w przyjętym kształcie. Skoro jednak TK pozbawił te przepisy domniemania konstytucyjności i w dacie orzekania przez Sąd wyeliminował je z porządku prawnego, to skutek ten należy rozważać od początku ich obowiązywania. W wyroku z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt II OSK 2311/14, Naczelny Sąd Administracyjny uznając wsteczną moc przedmiotowego wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., P 19/13, wskazał, że za niestosowaniem przez Sąd przepisu, który utracił domniemanie konstytucyjności przemawia: ochrona praw jednostki oraz ekonomia procesowa. W ocenie NSA pominięcie wzruszenia domniemania konstytucyjności przepisu stanowiącego podstawę prawną działania organu administracji publicznej byłoby sprzeczne z regułami demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej z uwagi na konieczność ochrony innych wartości konstytucyjnych, tutaj - prawa własności. Naczelny Sąd Administracyjny we wskazanym wyroku przekonująco argumentował, że realizacja także przez sądy gwarancji konstytucyjnych - na gruncie istniejącego stanu normatywnego zakładającego przez określony czas obowiązywanie niekonstytucyjnego przepisu (art. 190 ust. 3 Konstytucji RP) - stawia zarazem wyzwania i możliwości wyboru przez same sądy takiego środka proceduralnego, który najlepiej pozwoli na osiągnięcie efektu najbliższego nakazowi wykładni i stosowania prawa w zgodzie z Konstytucją (por. wyrok TK z dnia 27 października 2004 r. sygn. akt SK 1/04, OTK-A z 2004 r., nr 9, poz. 96). Z tych też przyczyn sądy, dokonując wyboru odpowiedniego środka procesowego, zobowiązane są brać pod uwagę przedmiot regulacji objętej niekonstytucyjnym przepisem, przyczyny naruszenia i znaczenie wartości konstytucyjnych naruszonych takim przepisem, powody, dla których Trybunał odroczył termin utraty mocy obowiązującej niekonstytucyjnego przepisu, a także okoliczności rozpoznawanej przez sąd sprawy i konsekwencje stosowania

lub odmowy zastosowania konstytucyjnego przepisu (wyroki NSA z dnia 23 lutego 2006 r. sygn. akt II OSK 1403/05; z dnia 17 listopada 2010 r. sygn. akt I OSK 483/10; z dnia 29 kwietnia 2011 r. sygn. akt I OSK 1070/10; z dnia 9 czerwca 2011 r. sygn. akt I OSK 231/11; z dnia 25 czerwca 2012 r. sygn. akt I FPS 4/12-CBOSA). W związku z tym Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela wyrażone w przywołanych już wcześniej wyrokach tut. Sądu stanowisko, że należy mieć na uwadze argumenty Trybunału Konstytucyjnego, które legły u podstaw powołanego wyroku z dnia 10 lipca 2014 r. Trybunał podkreślił bowiem, że właścicielom nieruchomości objętych granicami obwodu łowieckiego nie przysługują żadne szczególne środki prawne pozwalające na wyłączenie nieruchomości stanowiących przedmiot ich własności spod reżimu obwodu łowieckiego. Właściciel nieruchomości nie mógł złożyć sprzeciwu wobec włączenia przedmiotu jego własności do obwodu łowieckiego, zarówno na etapie stanowienia uchwały przez sejmik województwa, jak i po jej wejściu w życie. Poza tym właścicielowi nie przysługiwały żadne instrumenty prawne umożliwiające wyłączenie jedynie niektórych ograniczeń, wprowadzonych w związku z objęciem jego nieruchomości granicami obwodu łowieckiego, w szczególności nie mógł on stanowczo sprzeciwić się wykonywaniu na swoim gruncie polowania przez uprawnione do tego osoby trzecie. Ponadto Trybunał stwierdził, że mechanizm tworzenia obwodów łowieckich, biorąc pod uwagę całokształt ograniczeń będących skutkiem objęcia nieruchomości granicami obwodu łowieckiego, został ukształtowany w sposób niespełniający przesłanki sensu stricto proporcjonalności. Trybunał także zauważył, że na wszystkie te ograniczenia nakłada się dodatkowo niedostatecznie uregulowany obowiązek informacyjny wobec właścicieli, których nieruchomości należy do obwodu łowieckiego. Brak jakichkolwiek prawnych form udziału właścicieli nieruchomości w procesie tworzenia obwodów łowieckich, obejmujących te nieruchomości oraz brak instrumentów prawnych umożliwiających właścicielom wyłączenie ich nieruchomości spod reżimu obwodu łowieckiego lub wyłączenie poszczególnych ograniczeń, jakie przewiduje Prawo łowieckie, niezależnie od powodu, jakim uzasadniają to żądanie (ekonomiczny, światopoglądowy, itp.), nie są konieczne dla zapewnienia należytego poziomu ochrony środowiska, w szczególności zaś ochrony zwierzyny. Swoistego automatyzmu przyjętego unormowania nie uzasadnia również to, że prawidłowe prowadzenie gospodarki łowieckiej wymaga zapewnienia ciągłości powierzchni obwodów łowieckich. Ochrona środowiska stanowi jedną z wartości uzasadniających ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Ograniczenia wprowadzane ze względu na ochronę środowiska powinny mieć jednak charakter proporcjonalny do innych wartości chronionych konstytucyjnie. Taką wartością jest zgodnie z art. 21 ust. 1 Konstytucji ochrona prawa własności. Trybunał podkreślił, że analiza rozwiązań przyjętych w Prawie łowieckim oraz w innych aktach przewidujących objęcie nieruchomości specjalnym reżimem administracyjnoprawnym dowodzi, że wykonywanie przez uprawnione podmioty zadań publicznych, a także prowadzenie gospodarki łowieckiej, jest możliwe przy zapewnieniu właścicielom nieruchomości bardziej skutecznych środków ochrony. Trybunał zaznaczył, że zapewnienie takich środków nie wyklucza także realizacji przewidzianego w Prawie łowieckim celu społecznego w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej (art. 3 pkt 4 Prawa łowieckiego). Sąd w składzie rozpatrującym niniejszą skargę podziela prezentowany we wskazanych wyrokach pogląd, że brak jakichkolwiek mechanizmów prawnych umożliwiających właścicielom nieruchomości wyrażenie woli w przedmiocie włączenia ich nieruchomości do obwodów łowieckich i w konsekwencji nałożenie na nich określonych obowiązków, stanowi nieproporcjonalne naruszenie gwarantowanego konstytucyjnie i konwencyjnie prawa własności. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał za zasadne odmówić zastosowania omawianych przepisów względem wymienionych w skardze nieruchomości skarżących (por. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 15 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 150/18). Reasumując jeżeli akt prawny, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 6 P.p.s.a. wydany zostanie z naruszeniem prawa, to stosownie do art. 147 § 1 P.p.s.a. sąd uwzględni skargę, stwierdzając jego nieważność w całości lub w części. Zgodnie z art. 82 ust. 1 u.s.w. uchwała organu samorządu województwa sprzeczna z prawem jest nieważna. W myśl ust. 5 tego artykułu w przypadku nieistotnego naruszenia prawa nie stwierdza się nieważności uchwały, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę wydano z naruszeniem prawa. Analiza wskazanych przepisów prowadzi do wniosku o istnieniu dwu rodzajów wad aktów stanowionych przez organ województwa – istotnych i nieistotnych. Do istotnych wad uchwały, skutkujących stwierdzeniem jej nieważności, zalicza się naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję organów samorządu do podejmowania uchwał, naruszenie podstawy prawnej podjętej uchwały, naruszenie przepisów prawa ustrojowego oraz prawa materialnego oraz przepisów regulujących procedury podejmowania uchwał (por. np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 lutego 1996 r., SA/Gd 327/95, OwSS 1996, Nr 3, poz. 90; z dnia 11 lutego 1998 r., II SA/Wr 1459/97, OwSS 1998, Nr 3, poz. 79, wyrok WSA w Warszawie z dnia 21 marca 2007 r., IV SA/Wa 2296/06, LEX nr 320813, także Z. Kmiecik, M. Stahl, Akty nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego, Samorząd terytorialny 2001/1-2, s. 102). Za istotne naruszenie prawa uznać należy w szczególności uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym (tak Trybunał Konstytucyjny

w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 grudnia 2003 r., sygn. akt P 9/02). W świetle wcześniejszych wywodów istotność naruszenia prawa skarżoną uchwałą w części obejmującej nieruchomości skarżących jest oczywista. W ocenie Sądu argumenty przedstawione w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. akt P 19/13 a dotyczące odroczenia terminu utraty mocy obowiązującej art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego nie mogą mieć wpływu na ocenę zasadności przyjętego przez Sąd stanowiska właśnie wobec konieczności ochrony i wyważenia wartości konstytucyjnych, które legły u podstaw w/w wyroku Trybunału. Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględnił skargę na podstawie art. 147 § 1 P.p.s.a. O kosztach postępowania, w kwocie stanowiącej równowartość uiszczonego przez skarżącą wpisu Sąd orzekł na podstawie art. 200 i 205 § 1 P.p.s.a.